

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje“

(COM(2022) 707 final – 2022/0413 (CNS))

(2023/C 184/10)

Pranešėjas **Petru Sorin DANDEA**

Bendrapranešėjis **Benjamin RIZZO**

Prašymas pateikti nuomonę	Taryba, 2023 2 7
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 113, 115 ir 304 straipsniai
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2023 3 2
Priimta plenarinėje sesijoje	2023 3 22
Plenarinė sesija Nr.	577
Balsavimo rezultatai	
(už / prieš / susilaikė)	208 / 0 / 5

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje (DAB 8), kuris laikomas esminiu žingsniu tobulinant ir papildant dabartinę DAB direktyvą.

1.2. EESRK mano, kad siūlomi DAB direktyvos patobulinimai, kaip ir kelios ankstesnės Komisijos iniciatyvos, yra veiksminga priemonė, skirta atgrasyti kriptoturto turėtojus nuo mokesčių taisyklių nesilaikymo, taip stiprinant kovą su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir vengimu.

1.3. EESRK mano, kad Komisijos iniciatyva visiškai atitinka teisingo ir veiksmingo apmokestinimo principą, laikomą Europos socialinės rinkos ekonomikos pagrindu, kuriuo siekiama užtikrinti, kad kiekvienas deramai prisidėtų ir būtų vienodai ir proporcingai traktuojamas, nepriklausomai nuo turimo turto rūšies.

1.4. EESRK pažymi, kad pasaulinės pastangos reguliuoti kriptoturtą ir jo naudojimą yra labai svarbios siekiant sėkmingai spręsti vis didėjančias su tokiu turtu susijusias problemas ir padarinius visame pasaulyje. Siekiant šio tikslo, šiuo metu EBPO ir G20 lygmeniu vykdomas darbas siekiant pasaulinio susitarimo dėl kriptovaliutų skaidrumo, yra labai svarbus, todėl EESRK ragina Komisiją imtis aktyvaus vaidmens tarptautinėje arenoje.

1.5. EESRK palankiai vertina tai, kad didesnis ir veiksmingesnis kriptoturto apmokestinimas padės padidinti apmokestinimo aprėptį ir nacionalinius biudžetus ir atsiras galimybė panaudoti papildomus išteklius, skirtus bendrai gerovei ir Komisijos investavimo prioritetams (žaliajai pertvarkai ir skaitmenizacijai).

1.6. EESRK mano, kad mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio duomenų teikimo sistema yra veiksmingiausias reikalavimų laikymosi užtikrinimo metodas, siekiant garantuoti naujų taisyklių veiksmingumą. Todėl EESRK tvirtai remia Komisijos pasiūlymą dėl mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, nes ši priemonė padeda išvengti galimų klaidų ir taip prisideda prie teisinio tikrumo ir sistemos nuspėjamumo.

1.7. EESRK mano, kad pareiga teikti ataskaitas neturėtų apsiriboti tik kriptoturto mainais ir pervedimais, bet taip pat, bent jau pradiniam etape, skaidrumo ir tikrumo sumetimais turėtų būti taikoma visam kriptoturto išreikštam turtui, nors išlieka aišku, kad apmokestinimas turėtų būti taikomas tik faktiniam pelnui.

1.8. EESRK pabrėžia, kad reikia veiksmingų ir proporcingų sankcijų, paliekant valstybėms narėms galimybę pačioms spręsti dėl konkrečių sankcijų, kurias reikia skirti, dydžio. EESRK taip pat rekomenduoja, kad įgyvendinus direktyvą Komisija praneštų apie valstybių narių taikytų sankcijų struktūras ir prireikus pateiktų gaires dėl galimų pakeitimų.

1.9. EESRK tikisi, kad taikant sankcijas ir reikalavimų laikymosi užtikrinimo priemones bus galima rasti tinkamą pusiausvyrą tarp, viena vertus, taisyklių veiksmingumo bei tinkamo atgrasymo ir, kita vertus, proporcingumo. Pavyzdžiui, proporcingumas galėtų būti užtikrintas tinkamai atsižvelgiant į sandorių, susijusių su konkrečios bendrovės vykdomais pažeidimais, skaičių.

1.10. EESRK pabrėžia, kad į pasiūlymą dėl direktyvos įtrauktos konkrečios duomenų apsaugos nuostatos ir apsaugos priemonės, atitinkančios Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taisykles, turėtų būti apdairiai taikomos ir jų turėtų būti laikomasi taikant aukštus standartus, siekiant visapusiškai apsaugoti pagrindines asmenų, kurių duomenys bus renkami, jais bus keičiamasi ir jie bus saugomi, teises.

1.11. EESRK rekomenduoja Komisijai į pasiūlymo projektą įtraukti taisykles, kuriomis būtų stiprinamas mokesčių administravimo įstaigų, kurioms jau taikomas dabartinis tekstas, ir institucijų, atsakingų už kovą su pinigų plovimu ir neteisėtos veiklos bei terorizmo finansavimu, bendradarbiavimas. Atsižvelgdamas į tai, EESRK pakartoja, kad valdžios institucijoms, šiuo atveju mokesčių administravimo įstaigoms, reikia pakankamai išteklių tiek kvalifikuotų darbuotojų, tiek aukštos kokybės skaitmeninių technologijų ir standartų požiūriu.

2. Komisijos pasiūlymas

2.1. Komisijos pasiūlymu dėl Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama direktyva 2011/16/ES⁽¹⁾ dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje (toliau – DAB 8)⁽²⁾, siekiama atnaujinti dabartinę direktyvą (DAB), išplečiant ataskaitų teikimą ir informacijos keitimąsi tarp mokesčių administravimo įstaigų, kad būtų įtrauktos Europos Sąjungoje gyvenančių naudotojų pajamos ar įplaukos, gautos iš kriptoturto. Šiuo metu mokesčių administravimo įstaigos neturi reikiamos informacijos, kad galėtų stebėti pajamas, gautas naudojant kriptoturtą, kuriuo galima lengvai vykdyti prekybą tarpvalstybiniu mastu.

2.2. Šia teisėkūros iniciatyva, taikant konkrečias nuostatas dėl ataskaitų teikimo ir keitimosi informacija tiesioginių mokesčių tikslais, siekiama užtikrinti didesnę kriptoturto mokesčių skaidrumą. Pasiūlyme, siekiant išvengti spragų ir sustiprinti teisinę sistemą, taip pat patikslinamos galiojanti taikytinos nuostatos.

2.3. DAB 8 yra suderinta su Reglamente dėl kriptoturto rinkų⁽³⁾ pateiktomis apibrėžtimis. Šis reglamentas savaime nesuteikia pagrindo mokesčių administravimo įstaigoms rinkti informaciją, reikalingą iš kriptoturto gautoms pajamoms apmokestinti, ir ja keistis. Tačiau DAB 8 remiamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant Reglamentą dėl kriptoturto rinkų, ir šiame reglamente jau numatytu reikalavimu gauti veiklos leidimą, taip siekiant išvengti papildomos administracinės naštos kriptoturto paslaugų teikėjams.

2.4. Pasiūlymas atitinka neseniai patvirtintą EBPO duomenų apie kriptoturtą teikimo sistemą (angl. CARF)⁽⁴⁾ ir jos bendro duomenų teikimo standarto pakeitimus. Tokius standartus taip pat patvirtino Didysis dvidešimtukas (G20). Vykstant Komisijos konsultacijoms dauguma valstybių narių pritarė tam, kad ES teisinės sistemos taikymo sritis būtų suderinta su EBPO atliktu darbu.

2.5. Visi duomenis teikiantys kriptoturto paslaugų teikėjai, nepriklausomai nuo jų dydžio ar vietos, turės teikti ataskaitas apie ES gyvenančių klientų sandorius, siekiant pagerinti valstybių narių gebėjimą nustatyti mokesčio sukčiavimo, mokesčių slėpimo bei vengimo atvejus ir užkirsti jiems kelią. Tai apima tiek vidaus, tiek tarpvalstybinius sandorius. Kai kuriais atvejais pareiga teikti ataskaitas taip pat bus taikoma nepakeičiamiems žetonams (NFT). Išsamios taisyklės, susijusios su duomenis teikiančių kriptoturto paslaugų teikėjų prievolėmis, pateiktos VI priede.

2.6. Sandoriai, apie kuriuos turi būti pranešama, apima valiutos keitimo sandorius ir praneštino kriptoturto pervedimus. Į pasiūlymo taikymo sritį įtraukti tiek vidaus, tiek tarpvalstybiniai sandoriai, kurie kartu priskiriami praneštino kriptoturto rūšiai.

2.7. Finansų įstaigos teiks ataskaitas apie elektroninius pinigus ir centrinio banko skaitmenines valiutas, o automatinių informacijos apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių didelės grynosios vertės turintiems asmenims mainų taikymo sritis bus išplėsta. Tokiais asmenimis yra laikomi tie, kurie turi ne mažiau kaip 1 000 000 EUR finansinio, galimo investuoti arba valdomo turto. Valstybės narės keisis informacija apie išankstinius tarpvalstybinius sprendimus dėl mokesčių, kurie buvo priimti, iš dalies pakeisti ar atnaujinti nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinanti Direktyvą 77/799/EEB (OL L 64, 2011 3 11, p. 1).

⁽²⁾ COM(2022) 707 final.

⁽³⁾ COM(2020) 593 final.

⁽⁴⁾ *Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard* (Duomenų apie kriptoturtą teikimo sistema ir bendro duomenų teikimo standarto pakeitimai), EBPO, 2022 10 8.

2.8. Pasiūlymu nebus ribojamos valstybių narių galimybės formuoti savo reikalavimų laikymosi užtikrinimo sistemą. Tačiau bus nustatytos ir taikomos bendros minimalios nuobaudos už rimčiausius reikalavimų nesilaikymo atvejus, pavyzdžiui, už visišką ataskaitų neteikimą nepaisant administracinių priminimų.

3. Bendrosios pastabos

3.1. EESRK palankiai vertina ir remia Komisijos pasiūlymą dėl DAB 8, nes jis yra reikšmingas žingsnis siekiant patobulinti ir išsamiau papildyti DAB direktyvą, atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų rekomendacijas, kuriose įspėjama: „Jeigu mokesčių mokėtojas laiko pinigus elektroninėmis kriptovaliutomis, platformos arba kitų elektroninių paslaugų teikėjas, teikiantis portfelio paslaugas tokiems klientams, nėra įpareigotas deklaruoti jokių tokių gautų sumų arba pelno mokesčių administravimo įstaigoms. Todėl tokiose elektroninėse priemonėse laikomi pinigai lieka didžia dalimi neapmokestinami⁽³⁾.“

3.2. EESRK mano, kad siūlomi DAB direktyvos patobulinimai, kaip ir kelios pastarųjų metų Komisijos iniciatyvos, yra veiksminga priemonė, skirta atgrasyti kriptoturto turėtojus nuo mokesčių taisyklių nesilaikymo, taip stiprinant kovą su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir vengimu.

3.3. EESRK teigiamai vertina Komisijos surengtas plataus masto ir aiškias konsultacijas dėl aptariamo pasiūlymo, kuriose dalyvavo visi suinteresuotieji subjektai, taip pat tikslingesnė sektoriaus veiklos vykdytojų auditorija, su kuria Komisija konsultavosi atskirai. Valstybės narės taip pat galėjo išsakyti savo poziciją, skatindamos Komisiją glaudžiai bendradarbiauti atsižvelgiant į EBPO vykdomą darbą. Nepaisant šio pasiūlymo itin techninio pobūdžio, dėl konsultacijų teisėkūros procesas tapo skaidresnis ir prasmingesnis.

3.4. EESRK pažymi, kad pasaulinės pastangos reguliuoti kriptoturtą ir jo naudojimą yra labai svarbios siekiant sėkmingai spręsti vis didėjančias su tokiu turtu susijusias problemas ir padarinius visame pasaulyje. Atsižvelgiant į tai, EBPO ir G20 lygmeniu vykdomas darbas ir derybos siekiant pasaulinio susitarimo dėl kriptoturto skaidrumo, yra labai svarbūs, todėl EESRK ragina Komisiją imtis vadovaujančio vaidmens tarptautinėje arenoje.

3.5. EESRK mano, kad Komisijos iniciatyva visiškai atitinka teisingo ir veiksmingo apmokestinimo principą, laikomą Europos socialinės rinkos ekonomikos pagrindu, kuriuo siekiama užtikrinti, kad kiekvienas deramai prisidėtų ir būtų vienodai ir proporcingai traktuojamas, nepriklausomai nuo turimo turto rūšies ar priimamų mokėjimų formos.

3.6. EESRK palankiai vertina tai, kad didesnis ir veiksmingesnis kriptoturto apmokestinimas padės padidinti apmokestinimo aprėptį ir nacionalinius biudžetus ir atsiras galimybė panaudoti papildomus išteklius, skirtus bendrai gerovei ir Komisijos investavimo prioritetams (žaliajai pertvarkai ir skaitmenizacijai).

3.7. EESRK visiškai sutinka su Komisija, kad didesnis skaidrumas sumažins neatitikimus ir dabartinę nepagrįstą teisinės sistemos ir tvarkos diferenciaciją, dėl kurios kriptoturto naudotojai yra pranašesni už į kriptoturtą neinvestuojančius asmenis, o tai ne tik trukdo siekti teisingo apmokestinimo tikslo, bet ir neleidžia užtikrinti tinkamo bendrosios rinkos veikimo ir veiksmingų vienodų sąlygų.

3.8. EESRK pritaria tam, kad teisiniu pagrindu pasiūlymui paremti kartu būtų naudojamas ir SESV 113 straipsnis (kadangi informacija, kuria keičiamasi, taip pat galėtų būti naudojama PVM tikslais), ir SESV 115 straipsnis. 115 straipsnyje įtvirtintas nacionalinių teisės aktų, darančių įtaką bendrosios rinkos veikimui, derinimas iš tiesų yra svarbus šiuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad kriptoturtas gali būti naudojamas keliais tikslais. Todėl reikėtų vengti tiek bendrosios teisinės sistemos, tiek vykdymo užtikrinimo priemonių neatitikimų visoje bendrojoje rinkoje, nes jie gali pakenkti jos konsolidavimui.

4. Konkrečios pastabos

4.1. EESRK ragina Komisiją ir valstybes nares į dabartinį pasiūlymą įtraukti pareigą fiziniams asmenims teikti ataskaitas apie turimą kriptoturtą. Tai neabejotinai padidintų pasiūlymo veiksmingumą ir išplėstų jo taikymo sritį.

4.2. EESRK mano, kad mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio duomenų teikimo sistema yra veiksmingiausias reikalavimų laikymosi užtikrinimo metodas siekiant garantuoti naujų taisyklių veiksmingumą. Dėl šios priežasties EESRK tvirtai remia Komisijos pasiūlymą dėl mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio, nes ši priemonė reikšminga pasiūlymo veiksmingumui didinti, atsižvelgiant į tai, kad mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris, kaip unikalus identifikavimo kodas, leidžia išvengti klaidų ir taip prisideda prie teisinio tikrumo ir sistemos nuspėjamumo.

⁽³⁾ Europos Audito Rūmai (2021 m.), Keitimasis informacija apie mokesčius ES: tvirtas pagrindas, įgyvendinimo spragos. Keitimasis informacija padidėjo, tačiau kai kuri informacija vis dar nepateikiama.

4.3. EESRK pažymi, kad dauguma valstybių narių jau yra priėmusios teisės aktus arba bent jau administracines gaires dėl pajamų, gautų investuojant į kriptoturtą, apmokestinimo, tačiau kompetentingoms institucijoms dažnai trūksta reikiamos informacijos, kad jos galėtų tai įgyvendinti praktiškai. Todėl teisinis tikrumas ir aiškumas gali būti užtikrintas tik šalinant nacionalinio neveiksmingumo trūkumus, įgyvendinant ES teisėkūros iniciatyvą, kuria siekiama skatinti veiksmingą ir efektyvų mokesčių administravimo įstaigų bendradarbiavimą.

4.4. EESRK mano, kad pareiga teikti ataskaitas neturėtų apsiriboti tik kriptoturto mainais ir pervedimais, bet taip pat, bent jau dabartiniame pradiniame etape, skaidrumo ir tikrumo sumetimais turėtų būti taikoma visam kriptoturtu išreikštam turtui, nors išlieka aišku, kad apmokestinimas turėtų būti taikomas tik faktiniam pelnui.

4.5. EESRK pabrėžia, kad reikia veiksmingų ir proporcingų sankcijų, paliekant valstybėms narėms galimybę pačioms spręsti dėl konkretaus sankcijų, kurias reikia skirti, dydžio. Minimalios ribos gali potencialiai padidinti naujų kriptoturto apmokestinimo taisyklių veiksmingumą. EESRK tikisi, kad taikant sankcijas ir reikalavimų laikymosi užtikrinimo priemones bus galima rasti tinkamą pusiausvyrą tarp, viena vertus, taisyklių veiksmingumo bei tinkamo atgrasymo ir, kita vertus, proporcingumo. Pavyzdžiui, proporcingumas galėtų būti užtikrintas tinkamai atsižvelgiant į sandorių, susijusių su konkrečios bendrovės vykdomais pažeidimais, skaičių.

4.6. Be to, įgyvendinus direktyvą, Komisija turėtų pranešti apie valstybių narių sankcijų struktūras ir pateikti gaires dėl būtinų sankcijų ir reikalavimų laikymosi užtikrinimo priemonių sistemos pakeitimų.

4.7. EESRK pabrėžia, kad į pasiūlymą dėl direktyvos įtrauktos konkrečios duomenų apsaugos nuostatos ir apsaugos priemonės, atitinkančios BDAR taisykles ir principus, turėtų būti apdairiai taikomos ir jų turėtų būti laikomasi taikant aukštus standartus, siekiant visapusiškai apsaugoti asmenų, kurių duomenys bus renkami, jais bus keičiamasi ir jie bus saugomi, pagrindines teises.

4.8. EESRK dar kartą ragina valstybes nares tinkamai investuoti į savo mokesčių administravimo įstaigas ir kitas susijusias administravimo institucijas, kad jos turėtų pajėgumų, būtinų geresnio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje užduočiai vykdyti.

4.9. Galiausiai EESRK rekomenduoja Komisijai pasiūlymo projekte nustatyti reikalavimą bendradarbiauti mokesčių administravimo įstaigoms, kurios jau yra įtrauktos į šį tekstą, ir institucijoms, atsakingoms už kovą su pinigų plovimu ir neteisėtos veiklos bei terorizmo finansavimu, nes gali būti nustatyta, kad pastaraisiais metais keletą kartų kriptoturtas galėjo būti naudojamas neteisėtiems tikslams ir pinigų plovimui. Atsižvelgdamas į tai, EESRK pakartoja, kad valdžios institucijoms, šiuo atveju mokesčių administravimo įstaigoms, reikia pakankamai išteklių kvalifikuotų darbuotojų ir aukštos kokybės skaitmeninių technologijų ir standartų požiūriu.

Bruselis, 2023 m. kovo 22 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė*
Christa SCHWENG